T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/120
KARAR NO : 2024/182
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3.a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, aracın trafikten men işleminin idari yargıda konu yapılması nedeniyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü kapsamında değerlendirildiğinde İDARİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R. K.
Vekili : Av. E. A. K.
Davalı : Ankara Valiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ankara Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliğince yapılan denetim sırasında, 06 ... 307 plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 12/11/2022 tarih ve MB seri 03315150 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun EK-2/3-a maddesi uyarınca 9.125 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca araç trafikten men tutanağı ile de araç 60 gün trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı vekili idari para cezasının iptali istemiyle, araç sahibi B. Metal Makina İnşaat İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ise trafikten men tutanağının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3 . **Ankara 8. İdare Mahkemesi 21/12/2022 tarih ve E.2022/2604, K.2022/3047 sayılı kararı** ile, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından, 06 ... 307 plaka nolu araç ile belediyeden gerekli izinler alınmadan yolcu taşımacılığı yapıldığından bahisle 9.125,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin 12/11/2022 tarih ve 03315150 sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ek- 2. maddesine istinaden motorlu araç sürücüsüne para cezası verilmesine ilişkin idari yaptırım uygulanmasından kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanunda yargı yolunu gösterenbir düzenlemeye yer verilmediğinden, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27.maddesinin sekizinci fıkrasının bu dava açısından uygulanamayacağı ve aynı maddenin birinci fıkrası hükmü uyarınca davanın görüm ve çözümünün adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5 . **Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliği 04/08/2023 tarih ve D.İş No:2023/1078 sayılı kararı**ile, Uyuşmazlık Mahkemesinin konu ile ilgili kararını emsal göstererek, idari para cezası ve aracın trafikten men kararına itirazı incelemenin, idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, mahkemenin görevsizliğine karar vermiş, karara itiraz edilmesi üzerine, Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliği 08/09/2023 tarih ve D.İş No:2023/6705 sayılı kararı ile davacı vekilinin itirazının reddine ve uyuşmazlığın çözümlenmesi için dosyanın Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine miktar itibariyle kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; Uyuşmazlık Mahkemesinin 2021/427 Esas 2021/393 Sayılı 05/07/2021 tarihli kararın içeriği, ayrıca Yargıtay 19. Ceza Dairesinin emsal nitelikteki 2018/651 Esas 2019/7094 Karar sayılı ilamı ile 2015/99 Esas, 2015/742 Karar sayılı ilamları karşısında 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Ek-2/3-A Maddesi uyarınca verilen para cezasına ilişkin

kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. Maddesi ve aynı Kanun'un 27. Maddesinin Sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

İncelenen uyuşmazlıkta öngörülen trafik para cezasının 5326 Sayılı Kanunun 16. Maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamına istinaden ilgili araca trafikten men edilmesi kararı da verildiği anlaşıldığından idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur. 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda Ek-2/3-A maddesini ihlal etmekten Her ne kadar Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğinde dava açılmışsa da, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. Maddesi ve aynı Kanun'un 27. Maddesinin Sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde düzenlenen para cezalarına karşı açılacak davaların çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu hususu göz önüne alındığında görevsizlik kararı verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-5326 sayılı Kanunun 27. Maddesinin 8. fıkrası uyarınca "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." hükmü nedeniyle iş bu itirazın Sulh Ceza Hakimliğimizin görev alanına girmediğinden YARGI YOLU UYUŞMAZLIĞI nedeniyle GÖREVSİZLİĞİNE..."

6. Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğince, 16/01/2024 tarih ve 2023/1078 sayılı üst yazısı ile, görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle adli yargı dava dosyasıyla idari davaya ilişkin bilgi ve belgelerin bir örneği re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik işaret ve kurallarına uyma zorunluluğu"* başlıklı 47. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Trafik ışıklarına,

c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere,

Uymak zorundadırlar.

(Değişik:18/10/2018-7148/20 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar."

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(...)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası

idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan06/05/2024 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada, idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

14. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinintarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

15. Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin

ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

16. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

17. Olayda, adli yargı yerince görevsizlik kararı verildikten sonra, itiraz üzerine Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliğince dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi yolunda karar verildiği, bunun üzerine Kahramankazan Sulh Ceza Mahkemesince, yeni bir karar almadan, önceki esas numarası üzerinden ve kararın kesinleşmesinden sonra, bir üst yazıyla Mahkememize re'sen başvuru yapıldığı anlaşılmıştır.

18. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, 2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

21. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

22. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

23. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

24. Dosya ve UYAP üzerinde yapılan incelenme neticesinde, aynı maddi olay nedeniyle ve aynı araç ile ilgili olarak verilen aracın trafikten men edilmesi kararına karşı, araç maliki tarafından idari yargı yerinde dava açıldığı, Ankara 8. İdare Mahkemesinin 15/03/2023 tarih ve E.2022/2603, K.2023/619 sayılı kararı ile davanın reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

25. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ancak idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı maddi olay nedeniyle ve aynı araç ile ilgili olarak aracın trafikten men edilmesi kararı da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşıldığından, idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

26. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3.a maddesi uyarınca verilen para cezasına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğince yapılan başvurunun kabulü ile Ankara 8. İdare Mahkemesinin 21/12/2022 tarih ve E.2022/2604, K.2022/3047 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Ankara 8. İdare Mahkemesinin 21/12/2022 tarih ve E.2022/2604, K.2022/3047 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

06/05/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN